

MARIA JÓZEF CZUK

ur. 1934; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa, PRL
Słowa kluczowe	przeżycia wojenne, okupacja niemiecka

Skutki przeżyć wojennych

[W czasie] okupacji mało widziałam tych Niemców i jakichś strasznych okropności. Poza tym bombardowaniem to takich strasznych rzeczy nie widziałam, [tylko] takie trudności życia codziennego, taka szarzyzna i brzydota. Ale ja sobie postawiłam jakiś szlaban i w ogóle o tym nie myślałam. Już byłam dorosła, już byłam mężatką, nawet dzieci miałam duże, to czasami miewałam koszmary. Śniło mi się coś, strasznie krzyczałam w nocy. I mnie budził mąż czy ktoś: „Co się dzieje?”. „Niemcy mi się śnią. Niemcy mi się śnią”. Dopóki tego sobie wszystkiego nie poukładałam, nie rozumiałam, nie wiedziałam jak to było naprawdę. Już jako dorosły człowiek do pewnego czasu nienawidziłam wszystkich Niemców. Autentycznie. Dla mnie to było coś strasznego. Nie do wyobrażenia. Dla mnie każdy Niemiec był [winny], uważałam, że wszyscy są temu winni, że wiedzieli, co się dzieje z tymi obozami, z tymi Żydami, z tym wszystkim. Ale to nie jest takie proste, to nie jest takie czarno-białe. Najwięksi, najmądrzejsi ludzie, nie tacy prości, zwykli jak ja, kobiecina, też się dali opanować różnym ideologiom i pociągnąć za sobą, a później dopiero ochłonęli.

Data i miejsce nagrania	2012-03-15, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Redakcja	Piotr Krotofil
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"